

2021-01-27
Dnr P4-3/2021
Handläggare: Frida Sundqvist

Till: Finansdepartementet
Kopia: Eva Nordström

Inspel: Förslag för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (Dir. 2020:125)

Inledning

Sveriges förenade studentkårer (SFS) representerar studenter och doktorander vid svenska lärosäten. Cirka 400 000 studenter deltar i högre utbildning varje år, vilket motsvarar drygt 7 procent av Sveriges arbetskraft i åldern 15-74 år.

Studenters position på bostadsmarknaden är utsatt, vilket exempelvis går att läsa om i SFS Bostadsrapport som är en årliga kartläggning av bostadssituationen på landets studieorter inför höstterminen och Boverkets årliga rapporter. Enligt Boverkets rapport från 2019 rådde bostadsbrist för studenter i drygt hälften av landets högskolekommuner.¹ Detta leder följaktligen till negativa konsekvenser för individen och samhället, som exempelvis sämre förutsättningar att klara av studierna. Brist på bostäder gör också att många tvekar inför att studera på en viss ort vilket bidrar till en ökad snedrekrytering till våra högskoleutbildningar.

I takt med att allt fler söker sig till högre utbildning och att utbildningsplatserna byggs ut, har trycket på bostäder till lägre hyror ökat. En student försörjer sig huvudsakligen på studiemedel som utgörs av lån och bidrag. Om en student studerar på helfart och får fullt studiemedel motsvarar detta 10860 kronor per månad. Om det ökade intresset för högre utbildning håller i sig kan konkurrensen om bostäder med rimliga hyror tänkas att öka än mer, vilket riskerar att öka trycket på bostäder för studenter i högskolestäderna.

¹ <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/olika-grupper/studenter/>

2021-01-27

Dnr P4-3/2021

Handläggare: Frida Sundqvist

Samhället bör ha ansvar för bostadsförsörjningen - inte individen

SFS anser att det är positivt att regeringen tar initiativ till att undersöka olika möjligheter för att underlätta för relativt ekonomiskt svaga grupper att ta sig in på bostadsmarknaden. Många studenter studerar på heltid och uppbär fullt studiemedel som i dag ligger på drygt 10 000 kronor per månad, vilket begränsar studenters möjligheter att efterfråga bostäder på dagens bostadsmarknad. Situationen förvärras ytterligare av att bostadsmarknaden alltmer utgörs av det ägda beståndet och att köerna till hyresbostäder med rimliga hyror ofta kräver längre kötid än de flesta studenter har. Dock anser vi att regeringens utgångspunkt i detta uppdrag till utredning är missriktad vad gäller ansvaret för bostadsförsörjningen.

Enligt direktivet ska utredaren bland annat föreslå åtgärder som underlättar för förstagångsköpare att köpa sin egen bostad, hur det påverkar bostadsmarknadens funktionssätt, samt att analysera och redovisa de ekonomiska konsekvenserna för såväl hushåll, banker och staten. Många studenter är givetvis potentiella förstagångsköpare och har sällan haft tid eller möjlighet att spara särskilt mycket kapital eller stå särskilt länge i en bostadskö till hyresrätt eller studentbostad. Därför är det mycket riktigt att vi behöver politiska åtgärder som syftar till att underlätta för vissa grupper, däribland studenter att ta sig in på bostadsmarknaden. Dock anser SFS att samhället i stället behöver politiska förslag som värnar och skapar bättre förutsättningar för hyresrätten. **SFS vill här se:**

- Politiska förslag som gör att kommuner upphör med utförsäljningarna av allmännyttan och att kommuner har krav på att sätta tydliga ägardirektiv till de kommunala bostadsbolagen som tillhandahåller allmännyttan.
- Stärk de offentliga stödet till byggandet av hyresrätter med lägre hyror, t.ex. genom investeringsstödet.
- Beskatta hyresrätten på samma sätt som andra upplåtelseformer. Dagens hårda beskattning av hyresrätter resulterar i att hyresrätternas värde blir lägre och att möjligheten att bygga hyresrätter försämras.
- Se över planprocessen för att undersöka om det går att förkorta tiden mellan beslut och att byggnation påbörjas. Detta måste dock göras med hänsyn till att det demokratiska inflytandet inte får äventyras.
- När detaljplanen antas och byggrätter ges ska kommuner sätta upp tidsgränser för genomförandet av planen. Att inte ge onödigt lång genomförandetid är ett viktigt verktyg för att sätta press på byggbolagen att verkligen bygga på anvisad mark och ett sätt att ta ansvar för att långa ledtider undviks.

2021-01-27

Dnr P4-3/2021

Handläggare: Frida Sundqvist

Hyresrätten är den bostadsform som i dagsläget passar ekonomiskt och socialt utsatta grupper mest, då den inte kräver någon skuldsättning eller eget kapital som individen många gånger saknar. Den är dessutom mer flexibel än bostadsrätten och innebär inga risker. Därför passar den ofta studenter väl.

SFS ser det som ett misslyckande att landets medborgare inte förses med bostäder. Bostaden är en social rättighet som befästs i såväl internationella konventioner som den svenska grundlagen. Det är staten, regionerna och kommunerna som gemensamt bör ses som ansvariga för bostadsförsörjningen i Sverige och bör därmed inte lämna ifrån sig ansvaret till individer genom att uppmuntra dem att ta stora lån med medföljande risker.

SFS är gärna behjälplig i utredningen vad gäller att bidra med ett studentperspektiv. I annat fall ser SFS fram emot att ta del av utredningens förslag när de publiceras för att analysera och kommentera på hur den påverkar gruppen studenter.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Linn Svard', is positioned above the typed name.

Vice ordförande

linn.svard@sfs.se

070-545 75 57